

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського**

СИЛАБУС
навчального курсу

**ФІЛОСОФСЬКИ ДИСКУРС: ВИМОГИ
ТА МЕТОДИКА**

Спеціальність – 033 філософія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – залік

Викладач – доктор філос. н., проф. Чорний Олександр Олексійович

Телефон – 0935773855

E-mail: o.chornyi75@gmail.com

Години консультацій – вівторок: з 13.00 – по 14.20 в 210 ауд.

2021-2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	3
Рік навчання	2
Семестр	3
Компонент освітньої програми	Вибірковий компонент (ВК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	90
Обсяг курсу	Денна форма: 28 годин аудиторних (з них: 14 годин лекцій; 14 годин практичних занять), 62 години самостійної роботи.
Мета курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з етапами розвитку, предметом та методами філософського дискурсу; опанування ідей наукової аргументації, навчання студентів основним філософським методам аналітичного підходу до наукових дискусій.
Електронний ресурс	Zoom. Google Classroom. DISCORD
Формування програмних компетентностей	<p>Загальні компетентності: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури. СК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення. СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків. СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення. СК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань. СК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи. СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової</p>

	проблематики. СК15. Знання категорій, інструментарію філософського дослідження феномену культури, специфіку різноманітних форм існування культури як історико-філософського процесу, знання щодо культурного буття людини, головних напрямів соціально-філософської думки, філософських теорій суспільного розвитку.
--	---

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
	о	л	с	лаб.	нд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Філософський дискурс: ключова проблематика та напрямки.	12	2	2			8
Тема 2. Філософський дискурс та історичні етапи його розвитку.	12	2	2			8
Тема 3. Ключові проблеми філософського дискурсу давнього Сходу (давня Індія та Китай).	12	2	2			8
Тема 4. Філософський дискурс Античності.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	50	8	8			34
Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Філософсько-теологічний дискурс періоду Середніх віків, Відродження та Реформації.	14	2	2			10
Тема 6. Творчий внесок мислителів Нового часу в філософський дискурс XVII – XVIII ст.	13	2	2			9
Тема 7. Актуальні проблеми філософського дискурсу XX – XXI ст.	13	2	2			9
Разом за змістовим модулем 2	40	6	6			28
Разом	90	14	14			62

Літературні джерела	Основна література: 1. Амосов Н.М. Разум, человек, общество, будущее. – К., 1994. 2. Апель К.-О. Дискурс і відповідальність: проблема переходу до пост конвенціональної моралі. Київ, 2009. - 430 с. 3. Аристотель. Аналитика первая и вторая. – М., 1952.
----------------------------	--

4. Арутюнова Н.Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь/Нина Давыдовна Арутюнова. - М.: Совет. энцикл., 1990. - С. 136-137.
5. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. Київ, 2001.- 424 с.
6. Гадамер Х.-Г. Истина и метод . Опыт философской герменевтики. – М.,1988.
7. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки. – К., 1992.
8. Жоль К.К. Логика в лицах и символах. – М., 1993.
9. Ивин А.А. Искусство правильно мыслить. – М., 1990.
10. Индуктивния логика и формирование научного знания. – М.,1987.
- 11.Ішмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. – К.,1997.
- 12.Калиниченко В.В. Язык и трансценденция (По материалам доклада, прочитанного на первых чтениях, посвященных М.К.Мамардашвили)/Владимир Валентинович Калиниченко. - 2005. - Режим доступа: http://www.portalus.ru/modules/philosophy/print.php?subaction=showfull&id=1108054120&archive=0215&start_from=&ucat=1&
13. Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX ст. – М., 2000. – С. 196-236.
14. Карамешева Н.В. Евристика. –Львів, 2013. – 271 с.
- 15.Карамешева Н.В. Логіка. Пізнання. Евристика. –Львів, 2002. – 352 с.
16. Карамешева Н.В. Педагогічна евристика. //Діалог культур: Україна у світовому контексті. Філософія освіти. – Львів, 2002. Вип. 17.
17. Карнап Р. Философские основания физики. Введение в философию науки. – М., 1971.
18. Келле В.Ж. Наука как компонент социальной системы. – М., 1988.
19. Конверський А.Є. Логіка. – К.,1998.

20. Конфорович А.Г. Математичні софізми і парадокси. – К., 1983.
21. Копнин П.В. Диалектика, логика, наука. – М., 1975.
22. Крымский С.Б. Научное знание и принципы его трансформации. – К., 1874.
23. Кулюткин Ю.Н. Эвристические методы в структуре решений. – М., 1970. – 232 с.
24. Лисицына Е.В. Лингвистические особенности философского дискурса П. А. Флоренского: автореф. дис. на соиск. степени канд. филол. наук: 10.02.01/ Евгения Викторовна Лисицына. - Ставрополь, 2006. – 18 с.
25. Лук'янець В.С., Кравенко О.М., Озадовська Л.В. Сучасний науковий дискурс: Оновлення методологічної культури/ Валентин Сергійович Лук'янець, Олександр Михайлович Кравченко, Людмила Василівна Озадовська.- К.: Вид-во Благодійної організації «Центр практичної філософії» НАН України, 2000. -304 с.
26. Лучак А.-М.М. Становлення дискурсивної етики: від категоричного імперативу І. Канта до трансцендентальної прагматики К.- О. Апеля. Дні науки філософського факультету – 2016: матеріали доповідей та виступів / ред. А. Є. Конверський. Київ: Видав.-поліграф. центр «Київ. ун-т». 2016. Ч. 5. С. 32–34.
27. Маковельский А.О. История логики. – М., 1967.
28. Малахов В.П. Основы формальной логики. – М., 1999.
29. Малиновська І.В. Універсалізація термінології ХХІ століття: особливості вербалізації концептів у просторі англомовного дискурсу наук про складність//Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи/НАН України. Центр наук. досліджень і викладання іноземних мов/Ірина Віталіївна Малиновська. - К.: Логос, 2007, с. 189-198.
30. Маленко О. Науковий дискурс О.О. Потебні: слово і творчість. Культура слова. 2015 Вип. 83. URL: <https://bit.ly/2HC9qR2>

	<p>31. Мамардашвили М.К. Введение в философию// Необходимость себя./ Мераб Константинович Мамардашвили. - М.: "Лабиринт", 1996, с.715.</p> <p>32. Мамардашвили М.К. Как я понимаю философию / Мераб Константинович Мамардашвили. - М.: "Прогресс", 1992. - 367 с.</p> <p>33. Мельников В.Н. Логические задачи. – К., 1989.</p> <p>34. Причепій Є. М., Черній А. М., Гвоздецький В. Д., Чекаль Л. А. Філософія/ Є . М. Причепій, А.М. Черній, В.Д. Гвоздецький, Л.А.Чекаль.- К.: "Академія", 2001.- 576 с.</p> <p>35. Скафа Е.И. Эвристическое обучение математике. – Донецк., 2004. – 439 с.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua 2. Освітній дискурс: збірник наукових праць http://www.journal-discourse.com/uk/ 3. Бібліотека філософських першоджерел і критики http://philosophy.ru/library/loset/antaesth/index.html
<p>Політика дисципліни та оцінювання</p>	<p>Студент має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. <p>Студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

	<p>- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.</p> <p>Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.</p>

Оцінювання	Шкала оцінювання			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано	
83 – 89	B	добре		
75 – 82	C			
68 – 74	D	задовільно		
60 – 67	E			
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	